

komunista postaszolga... az osztrák megszállás... az osztrák megszállás... az osztrák megszállás...

VAS. Osztrák és jugoszláv atrak... az osztrák megszállás... az osztrák megszállás... az osztrák megszállás...

SÁG... arát olvasóink... nében a követ... apathják meg...

SÁG... NTÉZETE... erendezett... keretében... atványok... lat, a leg... készülnék... epekről és... eket, ugy... könyvek... és díszes

ROAD... OHIO

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily

SZABADSÁG

LIBERTY

A legnépszerűbb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap

NO. 58. SZÁM

THIRTY-FIRST YEAR.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, hétfő, 1922, március 13.

HARMINCEGYEDIK ÉVFOLYAM.

EGYÉZ SZÁM ARA 2 OENT.

FÖLDRENGÉS RÁZTA MEG CALIFORNIÁT

VÉRÉS LÁZONGÁSOK PARAZSA IZZIK MÁR SZERTE INDIÁBAN

Az angol kormány, hír szerint le akarja tartóztatni Ghandit, az indusok által szentnek tartott vezért, aki a békés bojkottot hirdette ellenük.

LONDON, márc. 10. — A Delhiből, India fővárosából beérkezett egyik távirati jelentés szerint az indiai angol kormány, tekintettel a már jelzett mohamedán követelésekre, valamint Montagu indiai miniszter kényszerített lemondására, elhatározta, hogy Ajmer helységében letartóztatja Mahatma Ghandit, a hirneves indus vezért, az angolok elleni bojkot és passzív ellenállás bűző hirdetőjét.

A bérharc mellett a bányászok

A United Mine Workers tagjai most szavaznak a sztrájk dolgában.

BIZTOS A TÖBBSÉG.

A kormány meg egy utolsó kísérletet csinál a békéért.

WASHINGTON, márc. 10. — Az itteni kormánytisztviselők ma tették meg az utolsó kísérletüket arra, hogy a sztrájkveszedelmét megelőzzék és a bányatulajdonosoktól a közös konferenciára rákényszerítsék. A renitens bányatulajdonosokat, akik eddig nem választottak Harding elnök ajánlatára, értesítik, hogy a kormány a makacságot a szerződés megszegésének és a jóhiszeműség hiányának fogja tekinteni.

INDIANAPOLIS, Ind., márc. 10. — A szénbányászok a sztrájk mellett szavaznak. Egész bizonyos az, hogy április elején félmillió szénbányász kivonul a munkából, ha csak a kormány komolyan nem lép a köztük és a tulajdonosok között fennforgó konfliktusokba. A bányászszervezet központjához beérkező szavazatok aránya azt mutatja, hogy a bányászok örültek a sztrájk mellett arra az esetre, ha március 31-ig meg nem lesz az új megállapodás a bányatulajdonosokkal.

Közben pedig magában a bányászszervezetben politikai ellentétek dühnek. A kérdés az, hogy vajjon a szervezet az egész országra terjedő egyezmény mellett tartson-e ki, vagy beleljen abba, hogy államonként, illetve kerületenként külön egyezményeket kössenek.

Az előbbi mellett tart ki a szervezet főtisztikara, élén Lewis elnökkel, míg az utóbbit Farrington, az illinoisi unió elnöke propagálja. A központ azonban biztosra veszi azt, hogy Farrington nem fogja megkötöni a külön egyezményt az illinoisi bányatulajdonosokkal. Abban viszont egyetemes a bányászok, hogy egyezség hiányában április elejére sztrájkba menni fognak.

Az eddig beérkezett szavazatoknak teljes kilencvennégy százaléka a bérharc mellett foglalt állást. A mai napon az Egyesült Államok és Kanada összes szervezett bányászainak szavazatait beérkeznek, azonban azoknak összeszámolásai munkája a jövő héten fog csak végetérni.

A szénpiac nyomott. A rakatárak tele vannak szénpilesekkel. Ezért egyes bányatulajdonosok az üzlet szempontjából még örülnek is a sztrájknak.

ALUDTTEJBE ESETT BELE, S MEGFULLADT A KÁDBAN.

GALESBURG, Ill., márc. 10. John Palm, negyvenegy éves, az egyik helyi tejjelző telephelyen belesett a 10,000 gallonos aludt tej kádba s belefullt.

AZ ELSŐ HIVATALOS FÉNYKÉP AZ ANGOL HERCEGNŐ HAZASSÁGARÓL.

A fejedelmi nász főszereplői a londoni Buckingham palota erkélyén, az ünnepélyes esküvő után. Balról jobbra a következők láthatók: György angol király, Mary hercegnő a "fiatal asszony", Viscount Lascelles, az ifjú férj, Alexandra anyakirályné és Mary angol királyné.

Segítségre fog sietni Amerika is

Előbb azonban Európának mérsékelni kell a fegyverkezést mindenütt.

AZ OROSZ PROBLÉMA.

Főkötelesség a lefegyverzési tanács összehívása.

WASHINGTON, márc. 10. — Az amerikai kormány állásfoglalása a génuai konferencia dolgában, mint már megállapítottuk, egyáltalán nem azt jelenti, mintha Harding elnök egyáltalán részt nem akarna venni Európa gazdasági talpraállításában. Ellenkezőleg az elnök már többször tudomásra hozta a világnak, miképp nagyon is tisztában van azzal, hogy az Egyesült Államok gazdasági jóléte összefügg Európá gazdasági talpraállításával.

Az amerikai kormány már csak ezért is mély rokonszenvvel viseltetik az európai kormányokkal szemben. Ugyanakkor azonban, a konferencia tárgysorozatainak tanulmányozása után az amerikai kormány megállapította azt, hogy az európai államférfiak nem gazdasági, hanem politikai konferenciát akarnak csinálni Genuában.

Az is nyilvánvaló, hogy az Egyesült Államok kormány nem hajlandó a zöld asztalnál együtt ülni szovjet Oroszországgal mindaddig, amíg ennek a kormány az egy és negyedszázados hadsereget is nem csökkentette. Az első és főkövetelmény a hadsereg állományának csökkentése. A gazdasági követelmények mind másodrendűek.

Oroszország a világ részére elsősorban politikai probléma az Egyesült Államok szerint. Hatalmas hadsereggel állandó veszedelem az amugy is meglehetősen összezúzott európai helyzetnek. Ezért nem hivatalos uton az amerikai kormány tudomásra fogja hozni az európai kormányoknak, hogy az első és főkövetelmény az európai lefegyverzési konferenciát tekintik.

Az itteni kormány nézete szerint a washingtoni konferencia már megadta a mintát arra, hogy hogyan lehet megszüntetni a fegyverkezési versengést, amelyben természetesen szovjet Oroszország viszi a főszerepet.

Csak akkor, ha ezt a kérdést közös jóakarattal és belátással megoldották, lesz hajlandó az Egyesült Államok kormány arra, hogy a közgazdasági problémák megoldása körül segítkezzen.

Mindez egyáltalán nem függhet össze a szovjet-kormány elismerésének kérdésével. Ez az Egyesült Államok részéről a közelműködés egyáltalán nem remélhető.

FIZETNI KELL A KIADÁSOKAT

PARIS, március 10.

A szövetséges pénzügyminiszterek mai tanácskozásán az Egyesült Államok követelése ismertették. Azt követeli az amerikai kormány, hogy a rajnai megszállás költségei és kiadásainak megtérítésére járó 241 millió dollárt minden másminimális hadikárpótás előtt fizessék ki a németek által fizetett hadisárga részletekből.

Javulóban a helyzet

Woods szerint a következő néhány hét még igen súlyos lehet.

WASHINGTON, március 10.

Arthur Woods, a munkanélküliségi konferencia által kiküldött bizottság elnöke ma kiáltványt bocsájított ki a segítő-akció sürdős fokozására, illetve megszervezésére.

A helyzet szerinte az, hogy több, mint húszezer város kereskedelmi kamarájának és polgármestereinek jelentése szerint a munkanélküliségi helyzet állandó javulást mutat. Azonban éppen az idény természeténél fogva a most következő néhány hét lesz a legrosszabb és okozhat legtöbb szenvedést.

"Minden okunk megvan remélni azt, hogy a legrosszabbban túl vagyunk, mondotta Woods, — azonban a most következő néhány hét még nagyon nehéz lesz."

ZSEBKÉSÉVEL MENTETTE MEG KIS FIUNAK ÉLETÉT.

CINCINNATI, O., március 10. — A két éves John Washington legesővébe került valahogy egy darabka peanút, s már fulladozni kezdett, amikor bevitték a városi kórházba.

Amikor Dr. C. C. Payne orvos a fiúhoz érkezett, már nem volt képes lélegezni s okvetlenül megfullt volna, mire a szülők orvosi műszereket megkapja. Előrántotta tehát a zsebkését s átválta fel a kis fiu torlkát. Ez által levegőhöz jutott az elhaló gyermek s csakhamar magához tért. A légszóból azután eltávolították a peanút darabját is.

VAD ALÁ HELYEZTEK A HITVESGYILKOS FERJET.

MIAMI, Fla., március 10. — A nagy esküdszék elsőfoku gyilkosság vádját emelte Edgar C. Frady chicagói lakos ellen, aki február 26-án Miami Beach egyik szállójában két lövéssel megölt feleségét, Dorothy C. Frady-t.

AZ ÁLLAM IS SEGITETT A MAGYARSÁG HIÉNÁINAK

Az állami értékpapírokat ellenőrző hivatal főnöke elősegítette a clevelandi Ohio Export & Trading Company részvényeinek elárúsítását.

Edward C. Stanton, Cuyahoga megye ügyésze nyilatkozott annak a vizsgálatnak eredményéről, amit a vagyoni gondnoksg alá helyezett The Ohio Export & Trading Company multjára vonatkozóan vezetett.

A legmeglepőbb az a megállapítás, hogy még Ohio állam is elősegítette azt, hogy ennyi a társaság értéket részvényei káposak legyenek. Megállapítása szerint Ohio állam értékpapírokat ellenőrző hivatalának főnöke, A. L. Stewart "rendelet"-et bocsájított ki, amelyben megengedte, hogy az Ohio Export & Trading Company fel emelje részvényeinek árat 7 dollár 50 centről 10 dollárra.

A társaságnak ily módon sikerült eladnia 1,900,000 dollár árára részvényt. A befolyt pénz tudvalevően részint jövedelmet egyáltalán nem hozó üzletekbe fektették, részint üzletvezetési költségekre, utazásokra, osztalékfizetésre fordították, részint pedig ellopították.

A társaságnak vlt elnöke, Kucsera István hírszerint Magyarországon van, vezértitkára, Frauenhofer V. Hugó valahol Romániában éli világát, csak a harmadik cimborájuk, Arthur C. Haas lakewoodi lakos kerülhetett az igazságszolgáltatás kezére. Amióta két volt pincértársa meglopott, Haas volt a társaság főnöke. Haas az ügyesség lopás és szikkasztás vádjára alá helyeztette.

Amikor vagyongondnokot neveztek ki a társaság élére, 100,000 dollár késszénre volt. Mi ez, ha tekintetbe vesszük, hogy 1,300,000 dollár-értékbe az eladott 1,900,000 dollár ára részvényekből.

A társaság hiénái Stanton ügyész megállapítása szerint leginkább szegény német és magyar munkásoknak, pincéreknek, szobalésnyoknak, szakképzetteknek, irodai alkalmazottaknak sőtát nyakukba részvényeket. Egy cincinnati szakképzett összes vagyonát, 8000 dollárját fektette a részvényekbe.

Amikor megakadt a részvényeladás, a társaság 100,000 dollárt felosztott a részvényesek közt, mint osztalékot, jóllehet egy dollárt se csinált üzlet. Semmi más céljuk nem volt a nagy osztalékfizetésnek, mint a részvényesek barátaikat elcsábítása és részvényvásárlásba való beugratása.

De még ez sem lendített annyit az üzletben, mint Stewart urnak a rendelete. A társaság részvényvásárlói hiénái felmutatták a leteljeini nem

akáro áldozatok előtt az állami értékpapír ellenőrk rendeletét fényképes másolatban s az áldozat látva, hogy Ohio állam mint vélekedik az Ohio Export & Trading Company részvényéről, rendszerint megnyitotta erszényét és vett a cifra papírosokból.

"A társaság kérékedett az állami értékpapír ellenőrk rendeletével, amely így szólt:

"Tudatjuk mindenkivel, akit érdekel, hogy ez az ügyosztály mérlegelte a fent nevezett társaságnak a részvényárákat \$7.50-ról 10 dollárra való emelésére vonatkozó folyamodványát.

"Tekintettel a társaságnak az általunk minap megvizsgált állapotára, elrendeljük, hogy az Ohio Export & Trading Company közönséges részvényének eladási ára 10 dollárra emeltessek. Ez a rendelet 1921. július 18. napján lép érvénybe."

Az Ohio Export & Trading Company néhány hónap múlva zátonyra került.

A társaság, amelynek a Standard Parts Buildingben van irodája, a Newman Stern Buildingben pedig pompás arakurata volt, Stanton ügyész megállapítása szerint a következő változásokkal csábította részvényvásárlásra áldozatait.

"Kihirdette, hogy nagy aszbesztos bányái vannak Görögországon.

"Az aszbesztot tekintettel a görögországi olcsó munkára, csekély áron lehet bányásztatni és Amerikába juttatni, ahol drága árakat kapnak majd érte.

"Németországban és Magyarországon nagy gyárakat épített s azoknak munkát juttat az olyanok rokonainak, akik részvényeket vásárolnak itt Amerikában.

"A gyárak termékein nagy hasznot csinálnak Amerikában és a részvényesek őrési osztalékot kapnak.

"Vetéségről szó sem lehet, mert a társaságnak a részvénytőke 15 százalékát szabad csak külföldön befektetni.

"Ha Ohio állam olyan nagyot becsüli ezeket a részvényeket, hogy gondos vizsgálat után elrendeli eladási árának felemelését, ki hahozhat pénznek ezekbe a részvényekbe való fektetésével."

Az Ohio Export & Trading Company jelenleg pénz próbát csinálni a megmaradt pénzével. Részvényesek, ha tetszik, 6 dollárt visszafizet minden befizetett 100 dollárja után.

Bankrablás Texasban

A banditák hetvenöt ezer dollár értéket raboltak el a banktól.

SAN ANTONIO, Tex., március 10. — Öt bandita ma délnél megtámadta az ide 30 mérföldre levő Braunsfelsben az ottani New Braunsfels State Bankot és onnan késszépben 25 ezer, Liberty Bondokban pedig ötvenezer dollárt raboltak el.

Amint híre jött a rablásnak, az itteni katonai rendőrségi laktanyából, valamint a sheriff személyzetéből nyomban őrzáratokat alakítottak és a banditák keresésére indultak.

A banditák a rablás előtt elvágták a távbeszélővonalakat, miért is New Braunsfelsben nagyon nehéz a közlekedés.

LEDŐLNEK A FRANCIA HAZASSÁGOK KORLÁTAI.

PARIS, március 10. Franciaország polgárai a jövőben már 25 éves életkoruk elérvésével szülei hozzájárulása nélkül is házasságra léphetnek. A képviselőház ma elfogadta az erre vonatkozó törvényjavaslatot.

Ez ideig francia férfiak és nők nem köthettek házasságot harmince éves koron alul beleegyezés nélkül. A megszületés teljesen ismeretlen megoldás Franciaországban.

ÉLETBEN MARAD A BÉBI BÉR ELTÖRT A NYAKA.

LOS ANGELES, márc. 10. — Az orvosok teljes reményüket fejezték ki a tizennégy hónapos Barbara Jean Stratford életbenmaradásához, akinek eltört a nyaka, amikor 15 inch magasról fekvőhelyéről leesett a padlóra. A kis leány nyakja erős gipszkötésben van.

SZERENCSESEN VÉGZÖDÖTT AZ IRGALMATLAN FÖLDMOZDULÁS

A földrengés három lőkésből állott és kétszáz mérföld hosszú és százötven mérföld széles területre terjedt ki. — Csak az olajföldeken van kár.

SAN FRANCISCO, márc. 10. — Californiában ma hatalmas földrengés volt, amely alapjában megrázta azt a vidéket, amely az alsó San Joaquin völgyét és Délcaliforniát foglalja magában egészen Los Angelesig, valamint a központi vidékeket San Luis Obispo megyétől kezdődően le dél felé egész Los Angeles szomszédságáig. A földrengésnek kített területek hossza körülbelül kétszáz és szélessége körülbelül százötven mérföld.

Anyagi kárj a földrengés csak az olajmezőkön okozott.

A San Joaquin völgyétől egészen San Luis Obispo partvidékéig vezető vagy százötven mérföld hosszú olaj esővonalat négy helyen repezettte szét a földrengés ereje. San Luis Obispoiban az ottani telefonhálózatban nagy kár esett.

A földrengés közepe úgy látszik a tengerparti Bakersfield, valamint San Luis Obispo közötti területre esett. Három lőkésből állott a földrengés, amelyek hét-hét pernyire következtek egymás után. Az első lökés volt a legerősebb.

A beérkezett hírek szerint a falvak népességén, de különösen Hanforden valóságos pánifélelem volt ére.

Portervilleben, Hanfordban, Visalia Lemooren és más helyeken az ágyaiból rohantak ki az emberek és kiszaladtak hájuköntösekben az utcára. Az első lökés hajnali 3 óra 20 perckor volt.

LOS AGELES, Cal., március 10. — Los Angelesben ma hajnalj 3 óra 23 perckor gyenge földrengést éretek.

A külvárosok lakosai, kevés kivétellel egyáltalán nem éretek a lökést, azonban az üzleti negyedben, különösen a Main Streeten északról dél felé, erősen éretek volt.

Ezen a vidéken igen sok helyütt az órák 3 óra 23 perckor hirtelen megállottak. Nagyobb károsodás azonban egyáltalán nem történt.

A korábban beérkezett jelentések szerint a földrengés vagy kétszáz mérföld hosszúságu vékony sávon húzódott végig a San Joaquin völgyében Pasadenaig és a tengerparton Los Angelesig. Fresnoban egyáltalán nem éretek és a Los Angelesből északra eső helységekből sem jeleznek földrengést.

BAKERSFIELD, Cal., márc. 10. — Ma hajnalban erős földrengések rázták meg a helységeket és környéket. A város villanyos órái 3 óra 23 perckor állottak.

HALALOSAN MEGSEBESÜLT A MENEKÜLŐ TOLVAJ.

CINCINNATI, O., március 10. Ray Wilson, newporti, Ky., lakos, halálos lösebet kapott a detektivekkel menekülés közben folytatott revolverharcban, amikor azok két társával együtt le akarták tartóztatni, autógummikereket tolvajok után kutatva. A detektivek autóját letartóztatják két társával együtt.

A KU KLUX KLAN OHIO ALLAMBAN IS TOBOROZ.

NEW PHILADELPHIA, O., márc. 10. — Az a hír van forgalomban, hogy a Ku Klux Klan szervezése folyamatosan van Tuscarawas megye területén, New Philadelphian és Dover városi központtal. Azt mondják, számtalan polgárt szőlítottak fel a csatlakozásra.

TOVÁBBI HAT KEMENCÉT ÁLLITOTTAK UJRA ÜZEMBE

YOUNGSTOWN, O., márc. 10. További javulás állt be Ohio állam itteni vas- és acélpipari területében, amikor a Sharon Steel Hoop Company Hazeltonban hat újabb kemencét állított ismét teljes üzembe.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirtieth year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
 (An Ohio Corporation Dr. Andrew Cserna, President; B. K. Cserna, Sec'y-Treas.)

Founded by: **E. T. Kohányi**
 Alapította: **Kohányi Tibamér**

DR. ANDREW CSERNA, Editor

Edited and Published at: **Szerkesztőség és kiadóhivatal**
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
 Telephone: Bell, Main 2534, Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre: \$4.00; félre: \$2.00. Kifizetés: egész évre \$10.00; félre: \$5.00. — Cleveland városában egész évre: \$3.00; félre: \$1.50. — SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: \$4.00; half year: \$2.00. — Foreign countries: one year: \$10.00; half year: \$5.00. — Cleveland one year: \$8.00; half year: \$4.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

Eastern Office: **New Yorki irodánk címe:**
Room 603 Tribune Bldg, 154 Nassau St., New York
 Üzletvezető: **Joseph Horváth, Manager.**

A RÁDIO, MINT ÜZLETROMBOLO

Sírnak az igazgatók.

SZÍNHÁZBA menni körülbelül annyit jelent: az embernek szmokingba kell venni magát. Megvárni, míg a felesége végre elkészül. Ehesnek lenni, mert vacsora csak az előadás után lesz. Tariba ülni — ami magában véve se könnyű mesterség, zsebrevalóiban a taris összes gombasárait, nem ír ró az ember veszekedni, sietni kell, hiszen már el vagyunk késve. Kitenni magot az embernek a jegyspekulációk képtelenségétől való szorongásainak, kerpenni a helyet, rossz szék-utóba tévedni... Esztöbbi.

Minék minde?
 Az ember, vacsora után odahaza nyugodtan leül a fotelbe, Adáikabban, papucsban, keleti kényelemben. A füléhez illeszt a rádió telefon kagylóját, nyugtató és végig hallgatja Amerika legelősrangú művészeit.

Igy áll a helyzet a közönség szempontjából. És pont ez az a szempont, ami a színházgazdálkodók, producereknek leginkább fáj. Mert ez az álláspon — szerintük — azt fogja eredményezni, hogy az emberek lassan-lassan lemondanak majd a színházról.

Minék kinözög magukat, mikor odahaza mindent megkaphatnak?
 A Keitsh Cireuit vezető emberei már össze is ülték és véstáncoskodást tartottak. Nagy a baj, azt mondják, meg kell beszélni a módosítást, amelyek mellett a veszedelmek el lehet hártani.

De jó; lehet-e egyáltalán hártani a veszedelmeket?
 Ók, a producernek és igazgatóknak azt hangoztatják, hogy ók egyáltalán nem ellenséges a fizikai fejlődésnek — s még ha ellenséges volnának is, a dolgok ugye tudnának segíteni. Ók igazán nagyon örülnek, ha a tudomány fejlődik és hozzá praktikus irányban fejlődik.

De: a rádió telefon máris erősen rongja az üzletüket.
 Hát itt jó lesz egy pillanatra megállni.
 Annak idején, mikor a mozi divatba jött, a producernek és igazgatóknak éppen így szövegetek. Akkor is kijelentették, hogy ók igazán nagyon örülnek a tudomány haladásának és elismerik, belátják a mozi óriási praktikus hasznát. De — mindig van egy, de — a mozi erősen rongja az ő üzletüket.

Legalább tizenöt esztendeje, hogy a mozi hatalmas léptékekkel indult el a maga érdekében. És az utóbbi nyolc esztendőben az Egyesült Államok vezető ipari küzdőte fel magát.

Visszamenőleg most meg lehet állapítani: mennyiben ártott a mozi a színháznak?
 Semennyiben. Sőt, artistikusabb, finomabb, irodalmiból tette, amennyiben a színház producernek érteket, az a konkurrencia erős, s csakis előrangú előadásokkal tudják a mozi befolyását ellensúlyozni.

Ennyiben a mozi nemcsak, hogy nem ártott a színháznak, hanem egyenesen fellendítette. Üzleti szempontból? Több színház van ma Amerikában, mint ennek előtte bármikor. És jó üzleteket csinálnak — nem beszélünk a mostani nekéz időről.

Mi annak a lélektani magyarázata? Az, hogy az emberek belátták, megértették — a mozi is más, a színház is más. A moziiban csak az akció érdekli az embereket — a színházban több, mint csak akció. Az ember semmi másra a világon nem kíváncsi, csak saját magára. És a moziiban nem kapja magát teljesen, csak a halvány képet. Tehát a kielégítés csak tökéletlen lehet. A színházban magát kapja, testestől, lelkestől — emberként lát, husból, vérből való embereket.

SZÍNHÁZI LEVÉL

A "SZABADSÁG" részére írta: **ALEXANDER BERNÁT**

SZÓLTAM azokról a fűszerekről, melyekkel a színház a modern közönség eltoppult izlését ingerli. Egyike ezeknek a raffinat rendezés, melyről régebbi idők emberei nem is álmodtak. A legfőbb azonban az érzékek ingerlése. Nem szívesen írok erről, mert a világ összes reakciói ezelé vádolják a színházat, ezért mondják erkölcsiellenesnek és nem szeretném, ha ezekkel egy nótát kellene fujnom. Már említettem egyik színházi levelemben, hogy Schmitzer, bécsi író, művészeti nagyra becslendő, de hallatlanok tartom, hogy "Füzér"-ét színpadra vitték, mire pedig ő maga se gondolt. Szóval nem vagyok barátja a malacságoknak a színpadon.

Ez különben nevelés és közérzés dolga. Franciaországban ez másképp van. Mert a francia színpad a leplezetlenség hazája. Amit a háború előtt a francia újságok meztelen kiáltásai olvasóinknak, az a másfajta népek olvasóinak még elképzelni is nehéz. Emlékszem az Echo de Paris kezdetére. Ez az újság most nagy politikai csinál, legalább az első lapon, a vezércikkben. Kezdetben pedig a vezércikk a meztelenségben tobzódnak úgynevezett novella volt. A többi "cikkek" is ilyen volt. A többi is. Voltak versenytársai, melyek tal akartak tenni rajta, de nem lehetett. Az Echo a legkülönbözet tal találta ki. Hat még a színház! Volt több olyan, hová fiatal leányt egyáltalán nem lehetett vinni. Láttam darabokat, melyek a legdurvább erkölcsiségeket áruáltak a színpadon. De nem lehet tudni, hogy a legtöbb színházban a frivolitásokat végtelen gráciával, finomsággal tállalták. A francia ilyenkor azt mondja: glissez, n'appeyez pas! Surrajonj át, ne hangszorlyozz. A franciák mindent ki mernek mondani a színpadon, de nem hangszorlyozz. A szerelmek ezt az oldalát inkább komikus színben látják és tüntetik fel. A szerelmek van tragikum, de van komikum is és a francia színmu ez a komikumot gráciával és ezet változtat tudja kiaknázni. De most tessék elképzelni.

MARY HERCEGNŐ S FÉRJE LONDONBA ÉRKEZTEK.
 LONDON, március 10. Mary hercegnő és Viscount Lascelles tegnap délután a Buckingham palotába érkeztek, gépkocsin tettek meg az utat Sthnal-ból, hogy elkerüljék a vasuti utakon közben megnyitalkozó üdvözlő tüntetések sorát. A mézes-hetek Weston parkon töltötték időt az a tervük, hogy ma Olaszországba utazzak s Florenzában töltenek el pár hetet.

MEXICOBAN MEGÖLTÉK EGY AMERIKAI POLGÁRT.
 WASHINGTON, március 10. Alexander Matherne amerikai polgár meggyilkolták Los Naranjos-ban. Vera Cruz államban, március 5-ike éjszakáján, a külügyminiszterhez érkezett jelentése szerint Hickerson tampei alkonzulnak. A gyilkosokat nem ismerik a jelentés szerint.

MARY HERCEGNŐ S FÉRJE LONDONBA ÉRKEZTEK.
 ALBANY, márc. 10. Martin H. Glynn volt kormányzó kábel-értesítést kapott Michael Collins, az Ir szabad állam elnökétől, hogy késedelem nélkül küldjön megbízottakat külföldre, hogy Ir szabad állam képviselőit Amerikába, hogy az amerikai nép elé terjesszék azokat az okokat, melyek a szabad állam pártolását s annak fellállítását kívánatosá teszik.

A MEGYEI MORGUÉNAN 64 ÉVES GONDOKA MEGHALT.
 CINCINNATI, O. márc. 10. John Dreih, a megyei tetemnéző 64 éves gondnoka 22 évet meghaladó szolgálat után meghalt. Háromezernél több holttest került gondozása alá. Sokszor egész éjszakákon át el-kártárgyozott magában a halottak kamrájában.

Pénzküldésnél — PONTOSSÁG — Betéteknél — BIZTONSÁG

KISS EMIL BANKHÁZA
 133 Second Ave. New York

A Posti Magyar Kereskedelmi Bank kizárólagos képviselője

A Magyar Kir. Államvasutak Menetjegyjáradójának kizárólagos képviselője

EGY ISMERETLEN IRÓNÓ KÖNYVE

Konyha és irodalom.

A NATURALISTA iskolája idején Európában divatba jött, hogy kiadók, sőt írók maguk "eredeti, meg nem firtított találmunk" után kutáltak. Cselekedet fedeztek fel, akikben egy író halt meg. Hordárokból látták meg az isteni szikrát.

A franciák diérek elzárndokoltak Oroszországba és a muszkok között kerestek olyat, aki szüzen, semmiféle irodalmi szemponttól meg nem firtítottan tudja látni az életet. Embereket kerestek, akik embri módon — ha adogva, ha akadovva is — fejazzák ki magukat, nem irodalmi módon.

Ebbe a betegsébe még Anatole France is, a nagy France is, beleesett. Mária Basszeresievől olyan áradózat írt annak idején a Figaroban, minők Paphusziuról, az anachoretáról soha.

Magyarországon is divat volt ez, Bródy Sándor propagálta leginkább — "Az árva Mariska napjai" és "A többiek."

De a naturalizmusnak is beborult, mint annyi más irányának, megölték a veristák, a szimbolisták, az expresszionisták.

Sinclair Lewis talán az első az Egyesült Államokban, a ki az ugynevezett "Unterhaltungs Literatur" helyén igyekezett igaz irodalmat csinálni — legalább se ő volt az első, aki ezen a téren népszerű lett és közmódszám tárgya. A Main Street bírálatja lett a groteszriatának és bankhivatalnokoknak — ezen keresztül látják meg az irodalom perspektíváját. Amik Edgar Lee Mastersben nem ismeretek fel, azt Sinclair Lewisben feltalálták. Uj képzetek jöttek és új érzelések is valahogy úgy érzik — a Mary Roberts Rhinehardtnak, meg a többieknek leldözött a napja.

A naturalista iskola, mintán Európában már régen az örökösökkel, elkezdett az Egyesült Államokban.

Csak természetes, hogy a felfedezők vele együtt érkeztek.

A felfedezők tehát neki indultak a pusztának és jobbra-balra szaglászták. És — itt az első fecske. Kiküldték, hogy egy Amelia Swanson neví vesd elédleány annak idején "Az új Walkür" címmel naturalista regényt írt — vagy tizenöt évvel ezelőtt — amely méltó arra, hogy az amerikai irodalomtörténetben helyet foglaljon.

A regény valóban izstio látszó írás — ez a svéd cseledeleány, aki egyebet nem tett egész életében, csak süttőt, főzött, mosogatott, takarított, nem fordíthatott gondot a stílusüdvégre. Hogy azonban írónak született, az kétségtelen. A megüdvélt, a naiv komponálni tudása, a forma önkénytelen megérzése, a jellemző ereje, a perspektívák öntudatlanul is előrangú beállításai — mind arra predestinálják őt, hogy komolyan foglalkozzanak vele.

HUSVÉT NAPJÁN

örömet szerezhet rokonainak, barátainak Magyarországon, ha néhány dollárt küld nekik, melyért sok koronát kapnak és ebből sokig gondtalanul élhetnek, adva azokat, akik azt a nehéz viszonyok között lehetővé tették.

NE FELEJTSE EL, hogy mi küldjük legelősröb és leggyorsabban a pénzt és nem számítunk semmiféle költséget.

GONDOLJA MEG, hogy az ön által küldött pénz levonás nélkül fizetjük ki, a mit az átvévo sajtákezőleg aláírt nyugtával igazolunk.

HAJÓJEGYEK. **KÖZJEGYZŐI ÜGYEK.**

AMERICAN UNION BANK
NÉMETH JÁNOS, elnök
 FOOZLET: **FIÖK:**
 10 East 22nd Street 1597 Second Ave.
 A BANKPALOTÁBAN. CORNER 83rd St.
 NEW YORK CITY

AZ AUTOMOBIL HÖDÍTÁSA A BÜNÖS HAJLAM TITKA

A NATIONAL Surety Co. hivatalos jelentést adott ki a napokban, amelyben arról az számtól, hogy 1921-ben az automobil játszotta a legnagyobb szerepet a bűnhullám elterjedésében. A National Surety Co. a lopás és betörés elleni biztosítások fejében amelyeket ki kellett fizetnie, nem kevesebbet, mint öt és fél millió dollárt vesztett az elmúlt esztendőben.

A biztosító társaság megoklása nagyon érdekes. Azt mondja, az automobil annyiban volt oka a bűnhullám tovább fejlesztésének, amennyiben az emberek nem akartak lemondani róla. Ezt úgy kell érteni, hogy a háború alatti prosperitás idején megmozgott a közlekedés, a könyvművészi élet. A számukra ezt az automobil teszteltette meg. Jöttek azonban a háború utáni nehéz idők. Ezek az idők minden embernek a vállára súlyos teherként nehezettek és nehezodnek most is. Annyira nehezodnek, hogy a legtöbb ember még a családját is nehezen tudja eltartani, nehogy az autóját.

Az emberek azonban nem igen szeretnek a könnyű és kényelmes életről lemondani — nem szeretnek lemondani az automobiljáról. És inkább lopnak és betörnek, mint a bűnhullám elterjedésének megakadályozására.

HA KI AKARJA HOZATNI ROKONAIT AZ ÖHAZÁBÓL AMERIKÁBA

már most írjon vagy jöjjon hozám felvilágosítást. Julius elejétől kezdve újra megnyiták a sorompó s míg a kibáratott évi kvóta be nem telik, akadálytalanul jöhetnek Amerikába. A konzulátusok az Amerikába szövo vizumot a jelentésnek szerelje szerint adják ki, tehát nagyon fontosnak tartom, hogy MINÉL ELŐBB GONDOSKODJÉK A SZÜKESÉGS IRATOKRÖL ÉS HAJÓJEGYRÖL. — Minden dolgában, legyen az — PENZKÜLDÉS, HAZAUTAZÁS vagy KIHÖZATAL — Be-születlesen és lelkiismeretesen járok el. Írjon vagy jöjjon személyesen erre a címre:

Ruttkay Jenő, Bankár
 106 AVENUE B, NEW YORK CITY

PALINKÁT TALALTAK A GYERMEK BÖLCSŐJÉBEN.

TOLEDO, O., március 10. A közeli Rossfordban a Wood megyei deputy sheriffek gyermekbölcsőben és a téhen istálló alatt úrreben találtak tilos italokra. Frank Orbeck otthonában tíz gallon whisky találtak a bölcsőben, miután abból kiemelték az alvó kisedet, a másik helyen pedig előbb ki kellett vezetnie az istállóból a tehenet, hogy az istálló alatti úrrebe juthassanak, melyben az ústre és a nagyobb mennyiségű palinkára akadatok.

Garantáljuk, hogy pénzüdvélei megbízottait olyan ártályonon fogjuk sziztatni, mely ártályonon tapan pénzenek beérkezése napján hirdetsv vanak.

Mai ártályainak a követelések:
 1000 magyar kor. — \$ 1.50
 1000 osztrák kor. — \$ 2.25
 1000 csehslovák kor. — \$ 1.50
 1000 jugoszláv kor. — \$ 3.90
 1000 román lei — \$ 7.70

Arkedvezmény nagyböb beszegeknel.
 Hajójegyek az összes vonalakra.

2.50 koronás magyar vá-laszbélveg 100 db \$2.00.

Írjon költségyizéyekért!

MAGYAR HAJÓJEGY
 2105 First Ave. New York
 (108-ik utca sarok)
 — Állami felügyelet alatt —
 m. n. áll.

PAPA ÁLTAL MEGALDOTT 200 OLVASÓT HOZOTT.

NEW YORK, március 10. — XI. Pius pápa által személyesen megaldott 200 rózsafüzért hozott magával nagyböjti ajándéku! számba Rómából John A. O'Dwyer toledói lakos, a Knights of Columbus főigazgatója, aki most érkezett vissza New Yorkba. O'Dwyer szerint Pius pápának jó amerikaiak

Saját érdekében Figyelmeztetjük, HOGY PÉNZT JÖLISMERT BANK ÁLTAL KÜLDJE. Pénzküldeményeket bármely országba a legelősröb napi ártályon szerint továbbítunk, már 18 évvel teljes felölöség mellett.

KÜLDJÖN ÖN IS

FEKETE ÉS FIA ÁLTAL
 1957 West Grand Avenue, Chicago, Ill.

Fiókület: **FEKETE ÉS KASSAY**
 9328 COTTAGE GROVE AVE.

Hajójegyek Európába és onnan ide a legelősröbban

Közjegyzői iratokat mi sajtárszerien elkészítünk.

Pénzküldés-rény fiókok évi \$2.50-ért bérlelhetők.

Délsz keres arany

Jugoszlávia kölcsönt akar Egyesült

A MORATO

Nagy tanácsko di pénzemb

BELGRÁD, jugoszláv kormánytanácskozásra a több pénzembert tárgyaljanak. lehetne kigazolnyú pénzügyi válságot a délpénzenek teljes

A pénzpiac kódott és a jú-lázadoznak a a mit a kormány remél megszint

Jugoszlávia az Egyesült Államoktól eszónbe veti. M kölesőntér szülkat azonnal me a mostani pénzvetét ér. Belgr legket is erre gorszárgától és is, de ezek olytot akartak százzal a tervvel f

A washingtoni kölesőnter biztoszénybányákban. manyben és gykedvezményes

Belgrád ezertökéből szerettspalatói vasutjukerülje a Fiummetlenségeket. az Egyesült Államok bizalmát many tárgyalta nua konferenciadalmáciai egyve

Hangrende

A drótnélküli bályozására fere

WASHINGTON A kormány által telefon szabad hívott konfer Hoover miniszter azokat a je

lyreket a hangszót ajánlja mni. Ez ajánlatot egy a kormány pólum nélkül a különböző frusztálisa. A to-dokodják arról kedelmi miniszter legylen ellenöriz telefon-állomások megüdvöloket.

Mok hosszúra bőző csoportot amatőrök kapnáméter közötti kizárólagos haszseringot, amint a megüdvöloket kőrempitől. A me delmi vállalatok 435. A mükedvölt speciális es a 310. a városi nos telefonálás 285. a technika kolék számára kedvelőkhöz) 20 kedvelők száma méter közötti szabtak meg. Ez azonban még ne inkább ideiglen elérésre érdekel

1000 magyar korona funk

\$3

inflációse ellenözdeséget. 30 évvel telken fiaszthati ár. Párnyitven a árnyiban fogad Most van a le befektetésre, lego szonant felülkért.

MAGYA
 2105 First Ave
 (108-ik utca)

1000 magyar korona funk

\$3

inflációse ellenözdeséget. 30 évvel telken fiaszthati ár. Párnyitven a árnyiban fogad Most van a le befektetésre, lego szonant felülkért.

MAGYA
 2105 First Ave
 (108-ik utca)

1000 magyar korona funk

\$3

inflációse ellenözdeséget. 30 évvel telken fiaszthati ár. Párnyitven a árnyiban fogad Most van a le befektetésre, lego szonant felülkért.

MAGYA
 2105 First Ave
 (108-ik utca)

